

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 121/12

Luksemburg, 2 października 2012 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-399/11
Melloni

Zdaniem rzecznika generalnego Yves'a Bota, organy sądowe, które powinny wykonać europejski nakaz aresztowania, nie mogą uzależnić przekazania osoby, która została osądzona pod swoją nieobecność, lecz wiedziała o wyznaczonej rozprawie, od możliwości wznowienia postępowania w państwie członkowskim wydającym nakaz

Prawa oskarżonego są przestrzegane, jeżeli ustanowił on adwokata, by ten zapewnił mu obronę, a adwokat ten rzeczywiście bronił go w czasie procesu

Decyzja ramowa dotycząca europejskiego nakazu aresztowania¹ ma na celu uproszczenie i przyspieszenie procedur przekazywania osób między państwami członkowskimi. Ten nowy system likwiduje złożoność i ryzyko opóźnień nierozłącznie związane z procedurami ekstradycji poprzez ustanowienie systemu swobodnego przepływu orzeczeń sądowych opartego na wzajemnym uznawaniu.

W tym kontekście jeden z przepisów decyzji ramowej² zabrania organom sądowym odmówić wykonania nakazu aresztowania wydanego w celu wykonania kary w sytuacji, gdy zainteresowany nie stawił się osobiście na rozprawie, jeżeli, wiedząc o wyznaczonej rozprawie, udzielił pełnomocnictwa obrońcy, by ten go bronił i rzeczywiście był przez niego broniący.

Tymczasem zgodnie z orzecznictwem Tribunal Constitucional (trybunał konstytucyjny, Hiszpania) w wypadku wydania wyroku skazującego za poważne przestępstwo pod nieobecność oskarżonego, przekazanie skazanego powinno być uzależnione od możliwości wznowienia postępowania w państwie członkowskim wydającym europejski nakaz aresztowania.

W październiku 1996 r. Audiencia Nacional (Hiszpania) uznał za uzasadnioną ekstradycję Stefano Melloniego do Włoch w celu osądzenia za czyny wymienione w nakazach aresztowania wydanych przez Tribunale di Ferrara (Włochy). Po zwolnieniu z aresztu za poręczeniem majątkowym w wysokości 5 000 000 ESP (około 30 000 EUR), które wpłacił następnego dnia, S. Melloni zbiegł, w związku z czym nie został wydany organom włoskim.

W 1997 r. Tribunale di Ferrara stwierdził niestawiennictwo S. Melloniego i postanowił, że odtąd zawiadomienia będą doręczane ustanowionym przez niego adwokatom. Wyrokiem Tribunale di Ferrara z 2000 r., utrzymanym następnie w mocy wyrokiem Corte d'appello di Bologna (sąd apelacyjny, Włochy) z 2003 r., S. Melloni został zaocznie skazany na karę 10 lat pozbawienia wolności za oszukańcze bankructwo. Orzeczeniem z 2004 r. Corte suprema di cassazione (sąd kasacyjny, Włochy) oddalił odwołanie wniesione przez adwokatów S. Melloniego.

Po aresztowaniu go przez policję hiszpańską, S. Melloni sprzeciwił się przekazaniu go organom włoskim, podnosząc po pierwsze, że na etapie postępowania apelacyjnego ustanowił nowego adwokata, odwołując ustanowienie dwóch poprzednich, a pomimo tego w dalszym ciągu doręczano im zawiadomienia. Po drugie wskazał, że włoskie prawo procesowe nie przewiduje

¹ Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi zmieniona decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. wzmacniającą prawa procesowe osób oraz ułatwiającą stosowanie zasady wzajemnego uznawania do orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby na rozprawie (Dz.U. L 190, s. 1 i Dz.U. L 81, s. 24).

² Artykuł 4a ust. 1 lit. a) i b).

możliwości odwołania się od wyroku skazującego wydanego zaocznie i że europejski nakaz aresztowania powinien zatem zostać ewentualnie uzależniony od spełnienia przez Włochy warunku zagwarantowania możliwości zaskarżenia wyroku.

We wrześniu 2008 r. Audiencia Nacional postanowił przekazać S. Melloniego organom włoskim w celu wykonania kary wymierzonej mu przez Tribunale di Ferrara, przy czym uznał, że nie zostało wykazane, by adwokaci ustanowieni przez skarżącego zaprzestali go reprezentować. Sąd hiszpański uznał, że prawa do obrony skazanego były przestrzegane, gdyż wiedział z wyprzedzeniem o wyznaczeniu rozprawy, dobrowolnie w niej nie uczestniczył, a do swojej reprezentacji i obrony ustanowił dwóch adwokatów, którzy występowali w tym charakterze w pierwszej instancji, w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym, wyczerpując w ten sposób środki zaskarżenia.

S. Melloni zaskarżył to orzeczenie do Tribunal Constitucional. Ten ostatni zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy decyzja ramowa zabrania sądom hiszpańskim uzależnienia przekazania S. Melloniego od możliwości wznowienia postępowania zakończonego jego skazaniem.

W przedstawionej dzisiaj opinii rzecznik generalny Yves Bot proponuje Trybunałowi, by odpowiedział na to pytanie w ten sposób, że, po pierwsze, omawiany przepis decyzji ramowej **zabrania organowi sądowemu wykonującemu nakaz**, w wypadkach określonych w tym przepisie, **uzależnienia wykonania europejskiego nakazu aresztowania od warunku, że osoba, której nakaz dotyczy, będzie mogła skorzystać z ponownego rozpoznania sprawy w państwie członkowskim wydającym nakaz.**

Rzecznik generalny stwierdził, że wniosek taki wypływa nie tylko z brzmienia wspomnianego przepisu, ale także celów realizowanych przez prawodawcę Unii. W obliczu niepewności mogącej zmniejszyć skuteczność mechanizmu wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych wydanych zaocznie, prawodawca Unii zdecydował się na wyczerpujące wskazanie przypadków, w których należy uznać, że wykonanie europejskiego nakazu aresztowania wydanego w celu wykonania kary orzeczonej wyrokiem zaocznym nie narusza prawa do obrony. Jest to nie do pogodzenia, w okolicznościach takich jak w niniejszej sprawie, z pozostawieniem po stronie organu sądowego wykonującego nakaz możliwości uzależnienia przekazania osoby od warunku, że możliwe będzie wznowienie postępowania w sprawie zakończonej takim wyrokiem w celu zagwarantowania prawa tej osoby do obrony.

Po drugie, rzecznik generalny zauważył, że przepis ten jest **zgodny z prawem do rzetelnego procesu i przestrzeganiem prawa do obrony** uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Stał on bowiem na stanowisku, że ów przepis określa warunki, w których należy uznać, że zainteresowany dobrowolnie i w sposób jednoznaczny zrezygnował z obecności na rozprawie, a zatem nie może domagać się dobrodziejstwa ponownego rozpoznania jego sprawy.

Na koniec rzecznik generalny wypowiedział się w przedmiocie zakresu art. 53 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, zgodnie z którym Karta nie narusza praw człowieka uznanych, we właściwych im obszarach zastosowania, przez konstytucje państw członkowskich. W jego przekonaniu, nie można powoływać się na to postanowienie w celu postawienia krajowego prawa konstytucyjnego ponad decyzją ramową i uzależnienia w ten sposób wykonania europejskiego nakazu aresztowania od możliwości ponownego rozpoznania sprawy w państwie członkowskim wydającym nakaz. Takie stwierdzenie wypływa z przestrzegania zasady pierwszeństwa prawa Unii, zasady jednolitego i skutecznego stosowania prawa Unii w państwach członkowskich oraz zasady pewności prawa.

Ponadto rzecznik generalny przypomniał, że poziom ochrony praw podstawowych powinien być ustalony nie *in abstracto*, lecz w sposób dostosowany do wymogów związanych z celami, jakie realizować ma Unia. Po pierwsze wskazał, że w celu zrealizowania celu polegającego na budowaniu w ramach Unii przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości prawodawca Unii starał się wzmocnić wzajemne zaufanie między państwami członkowskimi poprzez zbliżenie ustawodawstw krajowych w dziedzinie praw osób w postępowaniu karnym, by ułatwić

i przyspieszyć współpracę sądową. Po drugie, zamiarem prawodawcy Unii była ochrona praw podstawowych, bez stwarzania zagrożenia dla skuteczności mechanizmu europejskiego nakazu aresztowania, poprzez unikanie sytuacji, w których gwarancje procesowe byłyby wykorzystywane wyłącznie w celu unikania wymiaru sprawiedliwości.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają własnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106